

SOS για την Παλιά Πόλη

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Νομού Ηρακλείου επανειλημμένα έχει εκφράσει την έντονη ανησυχία του για τις διαδικασίες που ακολουθεί η Δημοτική Αρχή στην πορεία της μελέτης προστασίας και ανάδειξης της Παλιάς Πόλης Ηρακλείου, την απαξίωση της σημαντικότερης σύγχρονης παρέμβασης στον αστικό μας χώρο και τις –δημοσιοποιημένες στον Τοπικό Τύπο- προθέσεις της για ανατροπή των ήδη θεσμοθετημένων βασικών στόχων και κατευθύνσεων της μελέτης (πρόσφατα δημοσιοποιημένη η με αρ. πρωτ. 146/12-11-04 επιστολή του Σ.Α.Ν.Η. προς αρμόδιους φορείς).

Ο Σ.Α.Ν.Η. έχει επισημάνει ότι η Δημοτική Αρχή ουσιαστικά, σχεδόν ένα χρόνο τώρα, παρεμποδίζει τον μελετητή να προχωρήσει και να παραδώσει την πρότασή του, επιδιώκοντας να προκαλέσει τη διαμόρφωση της από τον ίδιο σύμφωνα με τις απόψεις και θέσεις της και έχει αναφέρει την προσπάθεια όχι μόνο ανατροπής της μελέτης αλλά και διακοπής της ή παράτασής της σε χρόνο, ώστε να μην έχει απομείνει αντικείμενο προστασίας και ανάπλασης.

Η σαφώς διαφαινόμενη επιδίωξη είναι η εφαρμογή του ρυμοτομικού σχεδίου του 1958, σχεδίου καταστροφικού για την Παλιά Πόλη, και ως προς την ρυμοτομία και ως προς τους συντελεστές δόμησης, αφού δεν δείχνει καμία ευαισθησία ή σεβασμό στην ιστορική, αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά της πόλης.

Σήμερα, η υποβόσκουσα αυτή επιδίωξη της Δημοτικής Αρχής παρουσιάζεται αποκάλυπτα και επιβάλλεται δι' άλλης οδού. Τις τελευταίες μέρες γινόμαστε μάρτυρες μιας εκστρατείας κατεδαφίσεων, με προφανή σκοπό την εκ των πραγμάτων εφαρμογή του ρυμοτομικού σχεδίου του '58 σε τμήματα της Παλιάς Πόλης, έτσι ώστε η μελέτη ανάπλασης να βρεθεί προ τετελεσμένου, αφού και κατά δημοσιοποιημένη δήλωση του Δημάρχου "όλα τα ρυμοτομούμενα θα αρχίσουν να κατεδαφίζονται με διαδικασίες express". Ως άλλοθι για την εσπευσμένη αυτή διαδικασία παρουσιάζονται η ασφάλεια και η υγιεινή και τα εν λόγω κτίρια χαρακτηρίζονται "επικινδύνως ετοιμόρροπα" κάνοντας χρήση του Β.Δ. του 1929 "περί επικινδύνων οικοδομών", άρα κατεδαφιστέα άμεσα.

Μετά από δεκαετίες εγκατάλειψης και αδιαφορίας για την τύχη της Π. Πόλης είναι επόμενο να υπάρχουν κτίσματα με σοβαρές βλάβες.

Προκύπτουν όμως τα παρακάτω εύλογα ερωτήματα:

- Είναι άραγε τυχαίο, όπως φαίνεται από ένα πρώτο δείγμα χαρακτηρισμένων ως ετοιμόρροπων, ότι στην πλειοψηφία τους είναι ρυμοτομούμενα από το σχέδιο του '58, ενώ για τα περισσότερα οι προτάσεις της Μελέτης διατηρούν τουλάχιστον την θέση τους, όπως αποδεικνύεται με μια απλή σύγκριση των σχεδίων;
- Άραγε από το σύνολο των κτιρίων που θα ελεγχθούν θα προκύψουν κάποια "επισκευάσιμα" ή όλα θα χαρακτηριστούν "επικινδύνως ετοιμόρροπα";
- Αν κάποια από αυτά τα προτεινόμενα για έλεγχο κτίσματα περιλαμβάνονται στα υπό διατήρηση ή στα προστατευόμενα από την μελέτη Παλιάς Πόλης, θα υπάρξει άραγε δυνατότητα σωτηρίας τους ή μήπως αυτή ακριβώς η ιδιότητά τους επισπεύδει τις διαδικασίες, ώστε να υπερπηδηθεί έγκαιρα ένα ακόμη πιθανό εμπόδιο στις εκτεταμένες διανοίξεις;
- Και ακόμη: για το θέμα της υγιεινής, η μόνη λύση είναι η κατεδάφιση; Ο καθαρισμός και η εξυγίανση έχουν αποκλεισθεί εντελώς;

Στην με αριθμό 451/2002/Φ.Ε.Κ.89/Δ' Υπουργική Απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., που αποτελεί ήδη νόμο του Κράτους και με την οποία εγκρίθηκε η προκαταρκτική πρόταση Ανάπλασης και Προστασίας της Παλιάς Πόλης, αναφέρονται ρητά οι αρχές και οι στόχοι

της Μελέτης, που είναι η προστασία και ανάδειξη των κύριων ιστορικών, λειτουργικών, πολεοδομικών και μορφολογικών χαρακτηριστικών της Παλιάς Πόλης με ανάδειξη του ιστορικού ιστού της. Αυτός ο πολεοδομικός ιστός, οι οικιστικές ενότητες που προέκυψαν από τις ανάγκες, τον τρόπο ζωής των κατοίκων και τις κλιματολογικές συνθήκες του τόπου μας, με τις αρμονικές εναλλαγές κλειστών και ανοικτών χώρων, την οργάνωση γύρω από την ιδιωτική υπαίθρια αυλή, η συγκεκριμένη κλίμακα και τυπολογία, το "ύφος" και οι μικρές ιδιοκτησίες, η ιδιαίτερη αίσθηση του χώρου, αποτελούν κύρια χαρακτηριστικά της Παλιάς Πόλης, όπως διαμορφώθηκαν ιστορικά στην πορεία της και της προσδίδουν την ιδιαίτερή της ταυτότητα.

Αυτά όμως είναι και τα πρώτα θύματα, αυτά που κυρίως βάζονται και καταστρέφονται σήμερα με τις επικείμενες κατεδαφίσεις.

Τέτοιου είδους χειρισμοί διαγράφουν τη μνήμη και καταστρέφουν την πολεοδομική ιστορία και συνέχεια αυτής της πόλης, αντί για την συντήρηση, ανασυγκρότηση και ανάδειξη του δομικού της πλούτου, ώστε να αποτελέσει αυτός πραγματικά "καμάρι" και πλούτο για το Ηράκλειο.

Οφείλουμε, και ως πολίτες αυτής της πόλης, να μην αποδεχθούμε αυτή την μη αναστρέψιμη καταστροφή μεγάλου τμήματος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Καλούμε τους ιδιοκτήτες των κτισμάτων, τους φορείς αυτής της πόλης και όλους τους ευαισθητοποιημένους πολίτες να αντιδράσουν και να πάρουν θέση. Έχουμε όλοι ευθύνη για το Δ.Σ. του Σ.Α.Ν.Η.

η πρόεδρος

η γραμματέας

Μαράτα Μπαντουβά

Πόπη Παπαντωνίου -Νύκταρη